voorstel

Zwolle

# Raadsbrief

Datum 6 februari 2024

**Onderwerp** Resultaat programma Circulaire Economie
Versienummer 1

**Portefeuillehouder** Paul Guldemond

**Samenvatting** In 2022 zijn het programmaplan Circulaire Economie en de Zwolse aanpak circulair bouwen vastgesteld. In het coalitieakkoord is aangegeven dat het college wil inzetten op een circulaire Zwolse economie in relatie tot brede welvaart. 2022 en 2023 zijn benut om ervaring op te doen, het aanjagen van circulaire initiatieven en het opbouwen van een stevig netwerk. Hiermee is de initiële opdracht voor het programma afgerond. Deze Raadsbrief beschrijft op hoofdlijnen de resultaten van het programma Circulaire Economie.

**Bijlagen** Geen

**Openbaarheid**
☒ Openbaar
☐ Geheim

**Wij stellen u voor kennis te nemen van:**
de resultaten van het Programma Circulaire Economie 2022 - 2023

Datum 6 februari 2024

**Inleiding**

In het voorjaar van 2022 zijn het programmaplan Circulaire Economie en de Zwolse aanpak circulair bouwen vastgesteld, waarna het programmateam heeft gewerkt aan de uitvoering daarvan. De gemeenteraad heeft in de debatronde van 14 februari 2022 aangegeven dat de uitwerking van de Omgevingsvisie een concrete visie Circulaire Economie voor Zwolle op moet leveren. Deze visie is geschreven en is nu aan de raad voorgelegd. Zo groeit de gemeente Zwolle van ‘circulair waar het kan’ (nu) via ‘versnelling en focus (vervolgfase) naar ‘circulair tenzij’ (voorbereiding op 2030) naar 100 procent circulair (2050).

**Kader**

De gemeente Zwolle heeft zich gecommitteerd aan de Rijksdoelen: in 2050 wil de gemeente volledig circulair zijn en in 2030 voor minstens 50%. De volgende strategische doelen werden daarvoor in het programmaplan geformuleerd:

- De stad Zwolle reduceert het gebruik van primaire grondstoffen in de bestaande & nieuwe stad in 2050 tot 0.
- De ondernemers en inwoners produceren, gebruiken en leveren circulair in Zwolle.
- De regio Zwolle wordt in Nederland erkend als de katalysator voor innovatie ontwikkeling op het gebied van circulaire economie.
- De gemeente Zwolle geeft het goede voorbeeld door in de eigen bedrijfsvoering en processen circulair te werken en ruimte te bieden aan experimenten met circulaire opgaves.

**Kernboodschap**

Deze raadsbrief beschrijft op hoofdlijnen hoe het Programma Circulaire Economie 2022-2023 is uitgevoerd en welke vervolgstappen zijn voorzien. Concreet is gewerkt aan de Rijksdoelstelling om als Zwolle in 2030 voor 50% circulair te worden. Langs drie programmalijnen zijn circulaire initiatieven aangejaagd, gefaciliteerd en kansen geïnventariseerd middels een experimentele aanpak. In de afgelopen jaren is kennis en ervaring opgedaan, een stevig netwerk opgebouwd en tevens bewustwording gecreëerd voor de noodzaak van een circulaire economie. Waar circulariteit eerst werd beschouwd als een 'mooie plus’ wordt dit nu steeds meer het nieuwe normaal. Daarmee komen we in een volgende fase van de transitie: van 1000 bloemen laten bloeien naar meer focus en versnelling.

**Toelichting**

Met de start van het Programma Circulaire Economie is ingezet op de transitie naar 50% circulair in 2030 en 100% in 2050. Er is in de afgelopen jaren een duidelijke groei doorgemaakt van ‘circulair waar het kan’ naar de vervolgfase ‘versnelling en focus’. Hieronder worden per programmalijn de meest relevante resultaten beschreven.

**Programmalijn 1: Circulaire stad**

- Er is input gegeven voor de Omgevingsvisie, zodat deze een belangrijk uitgangspunt vormt voor circulariteit bij activiteiten van de gemeente.

- De Beleidsnota ‘Zwolse aanpak circulair bouwen’ is gescreend en geëvalueerd waardoor meer concreet gewerkt kan worden aan doelstellingen. Er is kennis/input geleverd bij diverse bouw- en ontwikkeltrajecten, zoals Noorderkwartier en de prijsvraag Biobased bouwen van de Nieuwe veemarkt. Beleidsnota Circulair bouwen_digi.pdf

- De aanpak circulaire vernieuwing schoolgebouwen is als thema in het IHP (integraal huisvestingsplan) opgenomen, om te benutten bij de verduurzamingsopgave in de vastgoedstrategie van de gemeente Zwolle.

- In gebiedsontwikkeling kan een ‘waardefoto’ (scan) worden gemaakt van de materialen uit dat gebied om te bepalen welke waarde deze vertegenwoordigen bij eventueel hergebruik. Kansen voor de ontwikkeling van een ‘Circulaire Grondstoffen Corridor’ (verbinding tussen materiaalstromen tussen projecten in de regio) zijn nader uitgewerkt.

- Er is gewerkt aan kennisontwikkeling door samenwerking met partners, deelname aan Living Lab Regio Zwolle, de Citydeal en Cirkelstad en informatie daaruit in de organisatie te delen.

**Programmalijn 2: Circulair leven en werken**

- Living Lab Regio Zwolle Circulair bestaat uit diverse werkplaatsen waar geëxperimenteerd kon worden o.a. nam de gemeente Zwolle actief deel aan de werkplaatsen ‘Aanbesteden & Inkoop’, ‘Circulair Wonen en Leven’, ‘Circulair ambachtsnetwerk WaardeRing’ en ‘Circulaire kunststoffen’. De werkwijze, resultaten en het programmaplan staan op www.regiozwollecirculair.nl.

- Er is een koppeling gemaakt met de Human Capital Agenda van de Regio Zwolle m.b.t. het optimaal inzetten van het arbeidspotentieel binnen de eigen stad. Circulariteit biedt vele kansen tot ‘ambachtelijk werk’.

- Het vestigingsklimaat voor circulaire bedrijven is versterkt door circulariteit mee te nemen in accountmanagement voor het bedrijfsleven en te faciliteren waar mogelijk. Deze inzet past goed bij ‘Duurzame economische ontwikkeling’. Naast bestaande bedrijven vraagt het ecosysteem m.b.t. de circulaire startups, die in Zwolle kunnen doorgroeien de aandacht. Evenals de ontwikkeling van

‘duurzame bedrijventerreinen’ waarbij kansen kunnen worden benut om circulaire ondernemingen samen te laten werken in ketenvorm.

- Er is input geleverd voor het nieuwe Grondstoffenbeleid waarmee gemeente Zwolle toewerkt naar een circulaire economie onder andere door scheiding en hergebruik van afval.

- Voor het Circulair Ambachtscentrum WaardeRing is samen met andere gemeenten subsidie verleend, waardoor het nu meer dan 60 partners telt en zich uitbreidt in de regio. Om het concept (meer) zelfredzaam en toekomstbestendig te maken, is nu een aanpak ontwikkeld om te komen tot een goede locatie, organisatie- en (financiering) structuur.

**Programmalijn 3: Voorbeeldfunctie gemeente Zwolle**

- Het integraal afwegingskader BECK-web is ontwikkeld, dat helpt om in een project de ambities en kansen ten aanzien van Biodiversiteit, Energietransitie, Circulariteit en Klimaatadaptatie in beeld te brengen en te prioriteren. Hiervoor zijn drie pilots benut: Noorderkwartier, LTO gebouw en Breecamp-West.

- Waar de gemeente zelf inkoopt en aanbesteedt worden kansen benut om (meer) circulair te werken. Bijvoorbeeld circulariteit aanbesteden is als onderdeel van het categoriemanagement nader uitgewerkt en leidt tot (meer) circulaire contracten. Net zoals de samenwerking met Bouwcirculair, een ketensamenwerking waar belanghebbenden in de bouw zijn vertegenwoordigd en gezamenlijk streven naar meer gebruik van duurzame materialen.  Verder is medewerking verleend aan het ‘Onderzoek en advies nulmeting en handelingsrepertoire MVOI’ waarvan een rapportage is opgeleverd met adviezen voor circulariteit in de bedrijfsvoering.

Datum 6 februari 2024

**Maatschappelijk draagvlak & participatie**

Vanuit het programma is het draagvlak voor circulaire economie vergroot door in te zetten op inspiratie, het delen van kennis en ervaring en door het faciliteren van circulaire initiatieven. In de aanpak zijn we zoveel mogelijk uitnodigend geweest naar circulaire initiatiefnemers en hebben we de belangen en ideeën van betrokkenen zorgvuldig afgewogen om te komen tot duurzame participatie. Dit gebeurt onder andere door veel gesprekken te voeren, zichtbaar te zijn, goed te luisteren wat er speelt en daarop zo goed mogelijk aansluiting te zoeken.

**Communicatie**

In de uitvoering van het programma is gewerkt met een communicatieplan. Er wordt niet separaat gecommuniceerd over de resultaten, behoudens deze raadsbrief.

**Financiën**

Het programma werd in 2022- 2023 betaald vanuit incidenteel budget.

**Risico's**

Om te voorkómen dat gemeente Zwolle in 2030 niet kan voldoen aan de Rijksdoelstelling (50% circulair) is het essentieel om aan de juiste randvoorwaarden (voldoende kennis, menskracht, budget en netwerk) te voldoen zodat circulariteit als vanzelfsprekend wordt meegenomen in de werkwijze van gemeente Zwolle.

**Vervolg**

Met de uitvoering van het Programma Circulaire Economie 2022-2023 hebben we ervaring opgedaan met het bevorderen van een circulaire economie. De verschillende projecten hadden vooral tot doel om een beweging aan te jagen en te verkennen waar energie en draagvlak te vinden is. Nu we merken dat het circulair werken en denken steeds meer gemeengoed wordt, is het tijd voor een volgende stap, namelijk meer focus en versnelling van die beweging. Hoe dit in Zwolle vorm kan krijgen, is beschreven in de Visie 'Zwolle Circulair', die inmiddels aan uw raad is aangeboden. Het is de bedoeling om van daaruit de komende jaren stapsgewijs verder vorm en inhoud te geven aan een 100% circulair Zwolle.

**Openbaarheid**

Openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer

Datum 6 februari 2024